Materská škola, Čabiny 131, Čabiny

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

SONEČKO

Materská škola, Čabiny 131, Čabiny

Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program **,,Sonečko“**
Stupeň vzdelania	Predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	Niekoľkoročná 1-3. respektíve 4 roky, posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky je predprimárne vzdelávanie povinné
Formy výchovy a vzdelávania	Celodenná, na žiadosť zákonného zástupcu aj poldenná
Vyučovací jazyk	Rusínsky
Prerokovaný v pedagogickej rade školy:	26.08.2026
Prerokovaný v rade školy:	27.08.2026
Vydaný dňa:	01.09.2026

Zoznam použitých skratiek

ŠkVP – školský vzdelávací program
ŠVP – štátny vzdelávací program
MŠ – materská škola
VVČ – výchovno-vzdelávacia činnosť
PPV – povinné predprimárne vzdelávanie
ŠVVP – špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
IKT – informačno-komunikačné technológie
ZPP – zariadenie poradenstva a prevencie

1. Názov školského vzdelávacieho programu

Názov školského vzdelávacieho programu „Sonečko“ vychádza zo symboliky slnka – zdroja svetla, tepla, energie a života. Slnko je prirodzenou súčasťou života človeka a prírody a zároveň predstavuje symbol radosti, optimizmu, vitality a rastu. Tak ako slnko vytvára podmienky pre rast a život v prírode, aj naša materská škola chce vytvárať bezpečné, podnetné, láskavé a harmonické prostredie, v ktorom sa každé dieťa môže rozvíjať podľa svojich individuálnych schopností a potrieb.

Názov „Sonečko“ zároveň vyjadruje našu predstavu o dieťati ako o osobnosti, ktorá má svoj vlastný potenciál a potrebuje dostatok priestoru na objavovanie, skúmanie, pohyb, tvorivosť, hru a získavanie praktických skúseností.
Školský vzdelávací program „Sonečko“ preto predstavuje našu víziu školy, ktorá rozvíja každé dieťa, podporuje jeho individualitu a pomáha mu rásť v harmonickú, tvorivú, samostatnú a zodpovednú osobnosť.

2. Vymedzenie poslania školy a ciele a poslanie výchovy a vzdelávania a zameranie materskej školy

Ciele výchovy a vzdelávania

V súlade so Štátnym vzdelávacím programom v nadväznosti na poslanie a zameranie školy sme si stanovili tieto vlastné ciele:

- zlepšovať sociálnu aktivitu dieťaťa a napĺňať potrebu sociálneho kontaktu s rovesníkmi i s dospelými
- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené – inštitucionálne, školské prostredie
- podporiť vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu
- podporovať rozvoj individuálnych spôsobilosti dieťaťa
- sprostredkovať základy verejnej kultúry a rozvíjať u dieťaťa dimenzie školskej pripravenosti, aby sa ľahšie adaptovalo na následné primárne vzdelávanie
- umožniť dieťaťu napĺňať život a učenie prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími partnermi s rešpektovaním potrieb dieťaťa a vytvárania podmienok pre blaho všetkých detí
- identifikovať deti so špeciálnovýchovnovzdelávacími potrebami a zabezpečiť im všetky podmienky na individuálny rozvoj podľa týchto potrieb
- zabezpečiť spravodlivú dostupnosť a rovnosť vo výchove a vzdelávaní, ako aj dostupnosť poradenských služieb pre všetky deti
- získať dôveru rodičov pri realizovaní výchovy a vzdelávania v inštitucionálnom prostredí a pri koordinovanom úsilí o zabezpečovanie blaha a potrieb detí
- prehlbovať v deťoch primerane veku schopnosť niesť zodpovednosť za svoje konanie

- navykať deti slobodne sa vyjadriť a presadiť s ohľadom na práva, potreby a názory iných
- dosiahnuť optimálnu kognitívnu, senzomotorickú a sociálno-emocionálnu úroveň ako základ na školské vzdelávanie v základnej škole a na život v spoločnosti
- rozvíjať u detí zdravé sebavedomie s dôrazom na sebapoznanie
- používať digitálne technológie vo všetkých oblastiach učenia sa
- poznávať a objavovať svet, jeho zákonitosti a svoje miesto v ňom

Zameranie materskej školy

Zameranie ŠkVP „Sonečko“ je postavené na troch vzájomne prepojených oblastiach:

1. Ľudové tradície a kultúrne dedičstvo – „Sonečko spoznáva svoje korene“

Súčasťou zamerania ŠkVP je aj poznávanie a uchovávanie ľudových tradícií, zvykov a kultúrneho dedičstva. Prostredníctvom primeraných činností približujeme deťom kultúru regiónu, v ktorom žijú, a vytvárame u nich pozitívny vzťah k tradíciám a hodnotám našich predkov.

Deti sa oboznamujú najmä s:

- ľudovými piesňami a riekankami,
- ľudovými tancami a hudbou,
- tradičnými detskými hrami,
- ľudovými remeslami a pracovnými činnosťami,
- tradičnými predmetmi a nástrojmi,
- ľudovým odevom,

Cieľom je:

- spoznávať kultúru Rusínov a šíriť ich tradície,
- podnietiť záujem detí o tradičné remeslá,
- utvárať pozitívny vzťah k regionálnemu folklóru,
- rozširovať poznatkový systém a emocionalitu detí o regionálne vedomosti,
- spolupracovať s rusínskymi spisovateľmi, (čítanie veršov, rozprávok),
- spoznávať čo je typické pre našu oblasť – kroje, zvyky,
- uskutočňovať kultúrne programy a tým tradovať zvyklosti a obyčaje Rusínov,
- pozývať starších obyvateľov obce pre rozširovanie regionálnych vedomostí,
- obohacovať výchovu a vzdelávanie o regionálne prvky uskutočňovaním akcií (sviatky Nykolaja, tradície pri štedrovečernom stole, pečenie medovníkov, veľkonočné zvyky a tradície, zdobenie vajíčok).

2. Environmentálna výchova – „Sonečko chráni prírodu“

Environmentálna výchova je prirodzenou súčasťou každodenného života detí v materskej škole. Prostredníctvom priameho kontaktu s prírodou, pozorovania jej zmien a praktických činností si deti vytvárajú pozitívny vzťah k prírode a životnému prostrediu.

Zameriavame sa najmä na:

- poznávanie živej a neživej prírody,
- pozorovanie zmien v prírode počas jednotlivých ročných období,
- poznávanie rastlín a živočíchov,
- starostlivosť o rastliny a drobné živočíchy,
- ochranu prírody a jej zdrojov,
- triedenie odpadu a opätovné využívanie materiálov,
- šetrenie vodou a energiou,
- vytváranie ekologických návykov,
- pobyt a učenie sa v prírodnom prostredí,
- rozvíjanie zodpovednosti za svoje konanie voči prírode.

Deti sa učia predovšetkým prostredníctvom vlastnej skúsenosti, pozorovania, experimentovania, hier a praktických činností. Cieľom nie je iba získavanie vedomostí o prírode, ale najmä vytváranie vzťahu k nej a postupné osvojovanie si environmentálne zodpovedného správania.

3. Pohyb a zdravie – „Sonečko sa hýbe a stará o svoje zdravie“

Pohyb je významnou súčasťou zdravého vývinu dieťaťa predškolského veku. Zameranie na pohyb a zdravie podporuje telesný, psychický a sociálny vývin detí a vytvára základy zdravého životného štýlu.

V tejto oblasti podporujeme:

- každodenný prirodzený pohyb,
- pohybové a hudobno-pohybové hry,
- rozvoj hrubej a jemnej motoriky,
- koordináciu pohybov a orientáciu v priestore,
- správne držanie tela,
- rozvoj obratnosti, rovnováhy, vytrvalosti a pohybovej zdatnosti,
- pobyt na čerstvom vzduchu,
- poznávanie zásad zdravej výživy,
- hygienické návyky,
- význam oddychu a spánku,
- bezpečné správanie pri pohybových aktivitách,
- vytváranie pozitívneho vzťahu k pohybu.

Dôležitým princípom je, aby deti vnímali pohyb predovšetkým ako prirodzenú a radostnú súčasť života, nie ako výkon alebo súťaž. Aktivity preto prispôsobujeme vekovým a individuálnym možnostiam detí a podporujeme ich vnútornú motiváciu k pohybu.

3. Stupeň vzdelania

Stupeň vzdelania, ktorý poskytuje naša materská škola, je totožný so stupňom vzdelania uvedeným v &16 ods. 2 školského zákona – predprimárne vzdelanie, ktoré dieťa získa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

4. Dĺžka štúdia

Dochádzka detí do materskej školy je spravidla niekoľkoročná – väčšina detí navštevuje materskú školu tri roky. Posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky je predprimárne

vzdelávanie pre dieťa povinné. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje celodennou formou (§ 28 ods. 2 školského zákona). Na základe žiadosti zákonného zástupcu škola poskytuje aj poldennú formu výchovy a vzdelávania.

5. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú povinnou súčasťou školského vzdelávacieho programu. Podľa § 7 ods. 4 písm. f) školského zákona školský vzdelávací program obsahuje učebné osnovy. Potvrdzuje to aj § 9 ods. 7, podľa ktorého sú učebné osnovy súčasťou školských vzdelávacích programov.

Pravidlá používania a úprav

Rozlišujeme tri úrovne rozhodovania

Úroveň	Čo do nej patrí
Spoločný rámec školy	Musí zostať zrozumiteľný a spoločný v triede : obsahové celky a ich význam, presné znenia výkonových štandardov, zoznam priebežne plnených štandardov, hlavné ťažiskové zaradenie ostatných štandardov, spoločné princípy inklúzie, hodnotenia a prepojenia so zameraním školy.
Pružné usporiadanie celku	Učiteľka môže v osnovách výslovne umožniť meniť poradie a trvanie tém, spájať príbuzné témy, reagovať na počasie, miestne udalosti, projekty a záujem detí alebo využiť vhodnú príležitosť v inom čase. Zmena však nesmie viesť k tomu, že sa podstatná časí celku alebo priradený štandard stratí.
Plánovanie	Učiteľka vyberá konkrétne ciele, činnosti, stratégie, organizačné formy, pomôcky, otázky, spôsob podpory a metódy pedagogického hodnotenia. Rozhoduje podľa detí, nie podľa predstavy, že všetky deti v triede musia v rovnaký deň robiť rovnakú aktivitu.

Čo musí zostať zachované

Pri každej úprave triedneho plánovania zostávajú zachované tieto prvky:

- význam a hlavná skúsenostná línia obsahového celku;
- presné znenia výkonových štandardov – učiteľka ich neskracuje ani nenahrádza vlastnými formuláciami;
- pokrytie všetkých štandardov v priebehu roka;
- dohodnutý režim P, Ť alebo O, pokiaľ kolektív spoločne nerozhodne o jeho odbornej zmene;
- prirodzené zastúpenie všetkých vzdelávacích oblastí počas roka vrátane hudobnej a výtvarnej zložky;
- zameranie školy, ak je s obsahovým celkom vecne prepojené;
- primeranosť, bezpečnosť, inkluzívnosť a reálna uskutočniteľnosť vzdelávania.

Dohody pedagogického kolektívu

1. Učebné osnovy tvoria spoločný cieľový a obsahový rámec materskej školy. Zabezpečujú pokrytie výkonových štandardov v rozsahu a režime určenom v učebných osnovách.

2. Poradie a trvanie tém nie sú záväzným týždenným rozvrhom. Učiteľka ich môže prispôsobiť potrebám a záujmom detí, počasiu, aktuálnym udalostiam, možnostiam prostredia a organizácii školy.

3. Pri zmene poradia alebo trvania tém učiteľka zachová význam obsahového celku a zabezpečí rozvíjanie priradených výkonových štandardov.

4. Učiteľka vyberá konkrétne ciele, stratégie, organizačné formy, zdroje, podporu a metódy hodnotenia podľa aktuálnej úrovne a potrieb detí. Výkonové štandardy nemení ani neprepisuje vlastnými slovami.

5. Aktivity uvedené v plánoch alebo metodických námetoch nie sú povinným zoznamom. Možno ich nahradiť inou činnosťou, ak nová činnosť zmysluplne rozvíja zvolený výkon a je primeraná deťom.

6.Učiteľka nemení spoločný režim alebo ťažiskové zaradenie štandardu bez spoločného posúdenia

pedagogického kolektívu.

7.Pokrytie štandardov sa kontroluje priebežne v termínoch určených pedagogickým kolektívom a

súhrnne pri vyhodnotení učebných osnov.

8.Návrhy na úpravu spoločných osnov vychádzajú z pedagogického hodnotenia, skúseností učiteliek,

potrieb detí, zmien podmienok školy a aktuálneho ŠVP.

9.Cieľom pravidiel je zachovať spoločný smer školy a zároveň umožniť učiteľke odborne a zodpovedne

reagovať na konkrétne deti a reálne podmienky triedy.

Tri pracovné označenia štandardov

Označenie	Čo znamená
P - priebežne plnený štandard	Štandard sa rozvíja opakovane počas celého školského roka v prirodzených situáciách, hrách, rutinách, komunikácii alebo spoločných činnostiach. Neviaže sa iba na jeden obsahový celok.
Ť - ťažiskové tematické zaradenie	Štandard má jeden obsahový celok, v ktorom sa vytvoria najvhodnejšie podmienky na jeho zámerné a systematické rozvíjanie. Tento celok je jeho hlavným miestom v učebných osnovách.
O - opakovanie alebo ďalšie uplatnenie	Štandard už má svoje ťažiskové zaradenie, ale a k nemu zámerne vraciame aj v inom obsahovom celku. Opakovanie musí mať pedagogický dôvod – napríklad upevnenie, použitie v novej situácii alebo reakciu na zistené potreby detí.

Označenia P, Ť a O sú pracovnými značkami školy, ktoré pomáhajú pri tvorbe a kontrole osnov.

Priebežne plnené štandardy

Priebežne plnený štandard sa rozvíja v opakujúcich sa situáciách počas celého školského roka. Učiteľka vytvára príležitosti na jeho uplatňovanie, sleduje pokrok detí a podľa potreby poskytuje podporu.

Priebežné plnenie **neznamená**, že:

- každý priebežný štandard musí byť zaradený každý deň;
- všetky deti ho musia dosiahnuť v rovnakom čase;
- štandard netreba plánovať, pozorovať ani vyhodnocovať;

Priebežné štandardy v učebných osnovách sú uvedené v samostatnom zozname pred obsahovými celkami; pri práci si ich škola označuje písmenom P.

Posúdenie konkrétnych štandardov - pomôcka

Výkonový štandard	Rozhodnutie	Zdôvodnenie
Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.	P	Rečový kontakt vzniká počas celého dňa v hrách, rozhovoroch, rutinách a spoločných činnostiach.
Má osvojené základné hygienické návyky.	P	Hygienické návyky sa budujú a pozorujú opakovane pri každodenných situáciách.
Spieva piesne a riekanky.	P	Spev sa prirodzene uplatňuje počas celého roka, nielen v jednom hudobnom mesiaci.
Sústredí sa na činnosti na základe zapojenia vôľových vlastností.	P	Sústredenie sa rozvíja pri rôznych druhoch hier a činností a nemožno ho dosiahnutí jednorazovo.
Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.	P	Spontánne výtvarné vyjadrenie možno podporovať rozličných témach a situáciách počas celého roka.
Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.	Ť	Potrebuje konkrétne pozorovanie alebo pokus. Je zaradený do celku Príroda sa prebúdza.
Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna.	Ť	Vyžaduje konkrétny spoločenský obsah a zámerne vytvorené vzdelávacie situácie.
Na základe pokynov daných pomocou symbolov sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.	Ť	Potrebuje pripravené prostredie, dohodnuté symboly a postupné osvojovanie priestorovej orientácie.

Obsahový celok	Orientačné trvanie
Ja a moja škôlka	5 týždňov
Jeseň všetkými zmyslami	4 týždne
Moje telo a moje zdravie	4 týždne
Čaro Vianoc	3 týždne
Pani Zima	4 týždne
Svet rozprávok	4 týždne
Príroda sa prebúdza	4 týždne
Veľká noc a ľudové tradície	4 týždne
Lúka plná života	4 týždne
Lúčime sa so škôlkou	4 týždne

Trvanie je orientačné. Témy v rámci celku môžu mať rozdielne poradie a dĺžku podľa veku, potrieb detí, počasia, dostupných zdrojov a aktuálnych situácií.

Zameranie celku	Názvy tém
Ja a moja škôlka	Vitaj v našej škôlke · Moja trieda a čo v nej nájdem · Ja, moji kamaráti a dospelí v škole · Dohody, pravidlá a denný režim · Bezpečne do škôlky a v jej okolí.
Jeseň všetkými zmyslami	Jeseň okolo nás · Dary záhrady a sadu · Les na jeseň · Keď sa mení počasie.
Moje telo a zdravie	Moje telo · Svet objavujem zmyslami · Čo telu chutí a prospieva · Hygiena, zuby a bezpečnosť
Čaro Vianoc	Moja rodina a naše vianočné zvyky · Koledy, vinše a hudobné nástroje · Zabudnuté príbehy.
Pani Zima	Ako spoznáme zimu · Voda, ľad a sneh, teplo, vzduch, svetlo a tieň · Zvieratá v zime · Zimný pohyb a bezpečnosť
Svet rozprávok	Kniha, autor, ilustrácia a čitateľ · Čo sa v príbehu stalo - Čo v texte nie je povedané priamo · Rozprávka, bájka, poézia a skutočný príbeh · Rým, slabika, hláska a dramatizácia.
Príroda sa prebúdza	Prvé znaky jari · Semienko sa prebúdza ,čo potrebuje rastlina · Mláďatá a starostlivosť · Les a malí bádatelia
Veľká noc a ľudové tradície	Jar a Veľká noc v našom regióne · Tradičné remeslá a materiály · Pieseň, rytmus a tanec ·
Lúka plná života	Čo rastie na lúke · Hmyz a drobné živočíchy · Lúka ako domov · Malí bádatelia chránia prírodu
Lúčime sa so škôlkou	Dopravné prostriedky, značky a cestovanie · Slovensko – moja obec, moje mesto – moja adresa . Hurá leto . Povolania, cestujem na prázdniny a lúčim sa

Spoločné pravidlá platia pre všetkých desať obsahových celkov.

- **Témy** nie sú samostatnými mini-osnovami. Učiteľka z nich vychádza pri plánovaní a vyberá ciele z celého obsahového celku podľa aktuálnej úrovne a záujmov detí.
- **Výkonové štandardy** sú uvedené v presnom znení zo ŠVP a členené podľa vzdelávacích oblastí. Označenie O pri štandarde znamená ďalšie zámerné uplatnenie mimo jeho ťažiskového celku.
- **Hodnotenie** je priebežné, opisné a založené na pozorovaní dieťaťa v rôznych situáciách. Zistenia sa využívajú na ďalšie plánovanie a primeranú podporu, nie na porovnávanie detí.
- **Prepojenie so zameraním MŠ „Sonečko“ .**

Priebežne plnené výkonové štandardy

Nasledujúce ciele sa plnia priebežne počas celej dochádzky dieťaťa do materskej školy, nezaraďujú iba do jedného obsahového celku; uplatňujú sa podľa svojej povahy v hrách, rutinách, komunikácii, sociálnych situáciách a každodenných hudobných činnostiach.

Jazyk a komunikácia

- Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.

Človek a spoločnosť

- Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.
- Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.
- Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii.
- Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.
- Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.
- Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.
- Sústredí sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
- Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.
- V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).
- Poskytne iným pomoc.
- Podelí sa o veci.
- Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.
- Nenásilne rieši konflikt.

Umenie a kultúra

- Spieva piesne a riekanky.
- Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.
- Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.
- Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.

Zdravie a pohyb

- Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).
- Ovláda základné sebaobslužné činnosti.
- Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.

September – Ja a moja škôlka

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: adaptácia, vzťahy, prostredie MŠ, pravidlá a bezpečnosť.

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok podporuje bezpečnú a citlivú adaptáciu dieťaťa na prostredie materskej školy. Dieťa spoznáva triedu, školu, ľudí, denný režim a pravidlá, učí sa pomenovať svoje potreby, nadväzovať kontakty a orientovať sa v známom prostredí.

Význam a nadväznosť: celok vytvára sociálne, komunikačné a organizačné základy pre celý školský rok. Nadväzuje na skúsenosti dieťaťa z rodiny a postupne rozširuje jeho istotu, samostatnosť, spoluprácu a bezpečné správanie.

Témy

Vitaj v našej škôlke · Moja trieda a čo v nej nájdem · Ja, moji kamaráti a dospelí v škole · Dohody, pravidlá a denný režim · Bezpečne do škôlky a v jej okolí.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

adaptačné a zoznamovacie hry; komunitný kruh a rozhovor s vizuálnou oporou; prehliadka školy a orientačné hry; modelovanie sociálnych situácií a rolová hra; tvorba triednych dohôd s deťmi; konštrukčné, grafomotorické a výtvarné činnosti; pohybové hry s jednoduchými pravidlami.

Učebné zdroje a prostredie

fotografie detí a zamestnancov; piktogramy denného režimu a pravidiel; plán triedy alebo jednoduchá mapa; menovky, značky a osobné symboly detí; knihy o nástupe do škôlky; stavebnice, výtvarný materiál a dopravné pomôcky.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.
- Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.
- Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia.
- Používa knihu správnym spôsobom.

Matematika a práca s informáciami

- Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou.
- V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10.
- Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka…).
- Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka…) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.
- Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka…) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.
- Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť.

Človek a príroda

- Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.

Človek a spoločnosť

- Opíše režim dňa.

- Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.
- Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy.
- Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede.
- Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie.
- Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.
- Odmieta nevhodné správanie.
- Odmieta kontakt s neznámymi osobami.

Človek a svet práce

Táto oblasť nemá v adaptačnom celku ťažiskové zaradenie a nie sú v nej ani priebežne plnené štandardy. Deti s materiálmi pracujú pri konštrukčných a výtvarných činnostiach, systematicky sa jej však škola venuje až v neskorších celkoch – najskôr v celku Jeseň všetkými zmyslami.

Umenie a kultúra

V tomto celku sa oblasť realizuje prostredníctvom priebežne plnených štandardov uvedených pred obsahovými celkami (spev, počúvanie hudby, hudobno-pohybové hry a výtvarné vyjadrenie predstáv) a konkretizovaných v hudobnej a výtvarnej linke celku.

Zdravie a pohyb

- Udržiava poriadok vo svojom okolí.
- Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.
- Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.

Metódy a prostriedky hodnotenia

pozorovanie adaptačných prejavov a sociálneho kontaktu; rozhovor o pocitoch, potrebách a pravidlách; praktické overenie orientácie v škole; sledovanie samostatnosti v rutinných činnostiach; detská kresba alebo model triedy s komentárom dieťaťa.

- **Ja a moja škôlka:** Pedagogické hodnotenie sa uskutočňuje najmä opakovaným pozorovaním dieťaťa pri príchode, orientácii v prostredí, voľnej hre, denných rutinách a spoločných činnostiach. Učiteľka sleduje pocit bezpečia, spôsob komunikovania potrieb, nadväzovanie kontaktu, prijímanie dohôd a meniacu sa mieru podpory. Významné prejavy alebo pokrok zachytí stručnou situačnou poznámkou, výrokom dieťaťa alebo individuálnym opisom adaptačného pokroku.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** dieťa má možnosť adaptovať sa vlastným tempom. Učiteľka využíva stabilný režim, predvídateľné prechody, vizuálne pravidlá, komunikačné kartičky, rovesnícku podporu
  a primeranú prítomnosť blízkej osoby podľa adaptačného programu školy.
- **Digitálny rozmer:** možno vytvoriť jednoduchú fotografickú mapu školy alebo zvukové predstavenie triedy. Digitálny výstup je krátky a slúži na orientáciu a komunikáciu; rovnocennou alternatívou je obrázková mapa bez technológií.

Metodická poznámka: Prvé týždne sa nepreťažujú riadenými aktivitami. Prioritou je pocit bezpečia,

vzťah a pozorovanie dieťaťa. Výkonové štandardy sa realizujú prirodzene v hre, rutinách, pobyte vonku a krátkych spoločných činnostiach.

Október – Jeseň všetkými zmyslami

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: ročné obdobie, počasie, úroda, prírodniny a triedenie.

Charakteristika obsahového celku

Deti skúmajú znaky jesene prostredníctvom priameho pozorovania, zmyslového poznávania, triedenia, porovnávania a tvorby z prírodných materiálov. Spoznávajú úrodu, ovocie, zeleninu, poľnohospodárske rastliny a zmeny počasia.

Význam a nadväzností: celok rozvíja schopnosť všímať si zmeny v prírode, pomenovať ich a hľadať medzi nimi súvislosti. Vytvára základ pre systematickejšie pozorovanie prírody v zime a na jar.

Témy

Jeseň okolo nás · Dary záhrady a sadu · Les na jeseň · Keď sa mení počasie.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

vychádzka s pozorovacou úlohou; zmyslové hry s prírodninami; triedenie, porovnávanie a počítanie konkrétnych predmetov; jednoduché zaznamenávanie počasia; ochutnávka a rozhovor o pôvode potravín; tvorba z prírodnín v exteriéri a výtvarné experimentovanie s farbou; bádateľské otázky a spoločné formulovanie zistení.

Učebné zdroje a prostredie

jesenné prírodniny; košíky a triediace podložky; ovocie, zelenina a semená; kalendár počasia; lupy, nádoby a váhy s neštandardnými jednotkami; obrazový a výtvarný materiál.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov.

Matematika a práca s informáciami

- V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine.
- V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom.
- Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).
- Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).

Človek a príroda

- Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov.
- Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.

- Vymenuje ročné obdobia.
- Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka.
- Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.
- Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny.
- Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.

Človek a spoločnosť

- Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník.

Človek a svet práce

- Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).
- Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.
- Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.

Umenie a kultúra

- Ovláda základy miešania farieb.
- Ovláda niekoľko techník maľovania.
- Hravo experimentuje s farbami.
- Používa rôzne maliarske nástroje.

Zdravie a pohyb

- Zvládne turistickú prechádzku.

Metódy a prostriedky hodnotenia

triedenie a zdôvodnenie zvoleného pravidla; počítanie a porovnávanie skupín; opis pozorovanej prírodniny alebo zmeny počasia; praktická identifikácia ovocia, zeleniny a vybraných rastlín; portfólio jesenných kresieb a záznamov.

- Učiteľka využíva cielené pozorovanie pri vychádzkach, zmyslovom skúmaní, triedení, počítaní a jednoduchých bádateľských úlohách. V rozhovore overuje, podľa čoho dieťa porovnávalo alebo triedilo a ako vysvetľuje svoje zistenie. Podľa účelu možno použiť fotografiu s výrokom dieťaťa, obrázkový záznam pozorovania alebo krátky situačný záznam.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** prírodniny sa ponúkajú v rôznej veľkosti a kontraste, prípadne ako reliéfne alebo voňavé podnety. Dieťa môže odpovedať slovom, gestom, výberom obrázka alebo praktickou manipuláciou.
- **Digitálny rozmer:** deti môžu fotografovať rovnaké miesto v rôznych dňoch, porovnať snímky alebo vytvoriť jednoduchú postupnosť zmien. Bez technológií sa používa kreslený kalendár a fyzické vzorky.

Metodická poznámka: Dôležitá je priama skúsenosť, všímavosť, správne používanie základných pojmov a schopnosť vysvetliť jednoduché triedenie alebo porovnanie.

November – Moje telo a moje zdravie

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: ľudské telo, zdravie, výživa, hygiena a zmysly.

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok prepája poznávanie ľudského tela so zdravým životným štýlom, hygienou, výživou, pohybom a bezpečnosťou. Deti skúmajú zmysly a základné funkcie tela cez veku primerané pozorovanie a praktické situácie.

Význam a nadväznosť: poznatky sa viažu na každodenné rozhodovanie dieťaťa: čo telu prospieva, ako rozpoznať nepohodu, ako predchádzať ochoreniu a kedy požiadať o pomoc. Celok posilňuje samostatnosť aj zodpovednosť za vlastné zdravie.

Témy

Moje telo · Svet objavujem zmyslami · Čo telu chutí a prospieva · Keď som zdravý a keď som chorý · Hygiena, zuby a bezpečnosť.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

pohybové a zmyslové experimenty; práca s modelom alebo obrysom tela; triedenie potravín a zostavenie pestrého taniera; nácvik hygienických a sebaobslužných postupov; modelové situácie pri úraze alebo ochorení; meranie a počítanie v praktických situáciách; výtvarné vyjadrenie tela a emócií.

Učebné zdroje a prostredie

model alebo obrázky ľudského tela; zrkadlá a zmyslové pomôcky; makety alebo obrázky potravín; hygienické potreby a model chrupu; lekárnička na demonštráciu; pohybové náčinie a hudobné nahrávky.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.

Matematika a práca s informáciami

- V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.
- Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.

Človek a príroda

- Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.
- Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.

Človek a spoločnosť

- Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.
- Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.
- Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.
- Opíše aktuálne emócie.
- Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.
- Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.

Človek a svet práce

- Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.

Umenie a kultúra

- Farbami vyjadruje pocity.
- Kreslí postavu.

Zdravie a pohyb

- Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.
- Má správne držanie tela v stoji a v sede.
- Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia.
- Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.
- Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.
- Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).
- Ovláda správnu techniku chôdze a behu.

Metódy a prostriedky hodnotenia

opis základných častí a vybraných funkcií tela; praktická ukážka hygienického postupu; zdôvodnenie výberu zdravšej možnosti; pozorovanie držania tela a pohybových zručností; rozhovor o bezpečnom správaní a prevencii.

- Učiteľka sleduje praktické uplatnenie hygienických, sebaobslužných, pohybových a bezpečnostných postupov v prirodzenom režime a veku primeraných modelových situáciách. Zohľadňuje mieru samostatnosti, použitú podporu a opakovanie výkonu v čase. Podľa potreby použije kontrolný zoznam vybraných krokov, stručný opis pokroku alebo záznam plánovanej podpory.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** téma tela sa vedie bez porovnávania vzhľadu a výkonu detí. Rešpektujú sa zdravotné, stravovacie, senzorické a kultúrne osobitosti. Pohybové úlohy majú viac variantov a oceňuje sa individuálny pokrok.
- **Digitálny rozmer:** možno nahrať a rozlišovať zvuky, vytvoriť fotografický postup umývania rúk alebo digitálne triediť obrázky potravín. Obrazovka nenahrádza zmyslovú, pohybovú ani praktickú skúsenosť.

Metodická poznámka: Cieľom nie je odborná anatómia. Učiteľka používa presné, ale veku primerané pomenovania a citlivo reaguje na otázky detí. Pri zdravotných témach nevytvára strach ani stereotypy.

December – Čaro Vianoc

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: rodina, prosociálnosť, hudba, tradície a sviatočná tvorba.

Charakteristika obsahového celku

Deti prežívajú adventné a vianočné obdobie cez vzťahy, pomoc, obdarovanie, hudbu, príbeh, tradície a spoločnú tvorbu. Celok rešpektuje rôzne rodinné, kultúrne a náboženské skúsenosti detí.

Význam a nadväznosť: sviatočné obdobie poskytuje prirodzené situácie na rozvoj prosociálnosti, vyjadrovanie vďačnosti, spoluprácu a vnímanie hudobných i výtvarných podnetov.

Témy

Moja rodina a naše vianočné zvyky · Koledy, vinše a hudobné nástroje · Zabudnuté príbehy .

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

komunitný rozhovor a zdieľanie rodinných skúseností; čítanie príbehov s prosociálnym obsahom; spoločná príprava daru alebo výzdoby; rytmizácia, spev a Orffov sprievod; hudobno-pohybová hra; matematické situácie pri delení a počítaní; reflexia dobrých skutkov.

Učebné zdroje a prostredie

príbehy, básne, koledy a nahrávky; Orffove nástroje; prírodný a recyklovateľný materiál; výtvarné potreby; fotografie rôznych rodinných tradícií; predmety na počítanie a rozdeľovanie.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.
- Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.
- Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.
- Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom.

Matematika a práca s informáciami

- Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.
- Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine).
- Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov.
- Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou.
- Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti.

Človek a príroda

- Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.

Človek a spoločnosť

- Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine.
- Obdarí druhých.
- Ocení dobré skutky.

Človek a svet práce

- Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov. · O – ďalšie uplatnenie

Umenie a kultúra

- Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.
- Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.
- Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.
- Pomenuje základné a zmiešané farby.

Zdravie a pohyb

- Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.

Metódy a prostriedky hodnotenia

pozorovanie spolupráce a ochoty pomôcť; rytmický alebo spevácky prejav; praktické riešenie úlohy s delením; komentár dieťaťa k výrobku alebo tradícii; sebareflexia: čo som urobil pre druhých.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** škola nepredpokladá rovnaké tradície vo všetkých rodinách. Dieťa sa môže zapojiť kultúrne a tvorivo bez náboženského nátlaku; alternatívou je téma zimných sviatkov, svetla, rodiny a spolupatričnosti.
- **Digitálny rozmer:** deti môžu nahrať krátke prianie alebo zvukový sprievod k príbehu. Záznam sa zdieľa iba v súlade s pravidlami ochrany súkromia a so súhlasmi školy.

> **Metodická poznámka:** Výsledná výzdoba alebo vystúpenie nie sú hlavným cieľom. Dôležitejší je proces, zapojenie každého dieťaťa a zmysluplné prepojenie hudby, jazyka, matematiky, vzťahov a tvorby.

Január – Pani Zima

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: zima, voda a jej premeny, zimné zdravie

a pohyb.

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok využíva zimné počasie na pozorovanie vody, ľadu, snehu, tepla, vzduchu, svetla a pohybu. Deti porovnávajú vlastnosti predmetov, skúmajú prírodné javy a učia sa bezpečne správať v zimných podmienkach.

Význam a nadväznosť: zimné situácie vytvárajú zrozumiteľný priestor na experimentovanie, meranie a vyvodzovanie jednoduchých záverov. Celok zároveň podporuje telesnú zdatnosť a starostlivosť o zdravie.

Témy

Ako spoznáme zimu · Voda, ľad a sneh · Teplo, vzduch, svetlo a tieň · Zvieratá v zime · Zimný pohyb a bezpečnosť.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

krátkodobé pozorovanie počasia; experiment s topením, tuhnutím a rozpúšťaním; odhad a meranie neštandardnou jednotkou; modelovanie telies a čiar; zmyslové a sluchové hry; zimné pohybové dráhy; spoločná dokumentácia pokusu.

Učebné zdroje a prostredie

sneh, ľad, voda a bezpečné nádoby; teplomer na demonštráciu; svietidlo a predmety na tiene; meracie pomôcky a stavebnice; obrazový materiál o zvieratách v zime; pohybové náčinie.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.

Matematika a práca s informáciami

- Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu.
- Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec. · O – ďalšie uplatnenie
- Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému.

Človek a príroda

- Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasí.
- Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda.
- Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.
- Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.
- Opíše Zem ako súčasť vesmíru.

- Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tiene, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).

Človek a spoločnosť

- Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.

Človek a svet práce

- Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti. · O – ďalšie uplatnenie

Umenie a kultúra

- Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.
- Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.

Zdravie a pohyb

- Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.
- Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania.
- Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď.
- Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.

Metódy a prostriedky hodnotenia

predpoveď a následné vysvetlenie výsledku pokusu; opis znakov počasia; praktické meranie a porovnanie; identifikácia telies a čiar; pozorovanie techniky základných pohybov a bezpečnosti.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** senzoricky náročné podnety, chlad a pobyt vonku sa prispôsobujú zdravotnému stavu dieťaťa. Pokus možno sledovať z odstupu, manipulovať v rukaviciach alebo nahradiť obrazovou a modelovou skúsenosťou.
- **Digitálny rozmer:** čas zberné fotografie topenia ľadu alebo zvukový záznam vetra podporia porovnanie. Pri nedostupnej technike deti kreslia jednotlivé fázy a zoradia ich do postupnosti.

> **Metodická poznámka:** Učiteľka neponúka hotové vysvetlenie pred skúmaním. Podporuje predpoklady detí, pozorovanie, pomenovanie zmeny a jednoduché zdôvodnenie založené na tom, čo dieťa skutočne videlo.

Február – Svet rozprávok

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: kniha, príbeh, porozumenie textu,

fantázia a dramatizácia.

Charakteristika obsahového celku

Deti vstupujú do sveta rozprávok, príbehov, poézie a náučných textov. Učia sa rozumieť explicitnému aj implicitnému významu, predvídať dej, rozlišovať skutočné a fiktívne, vnímať knižné konvencie a vyjadrovať čitateľský zážitok viacerými umeleckými spôsobmi.

Význam a nadväznosť: celok systematicky rozvíja predčitateľskú gramotnosť, slovnú zásobu, naratívne myslenie, fonologické uvedomovanie, kritické uvažovanie o informáciách a pozitívny vzťah ku knihám.

Témy

Kniha, autor, ilustrácia a čitateľ · Čo sa v príbehu stalo · Čo v texte nie je povedané priamo · Rozprávka, bájka, poézia a skutočný príbeh · Rým, slabika, hláska a dramatizácia.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

dialogické a opakované čítanie; predvídanie podľa obálky a ilustrácie; otázky pred čítaním, počas neho a po ňom; mapa príbehu a reprodukcia deja; porovnávanie knihy a digitálnej informácie; slovné a fonologické hry; dramatizácia, hudobný a výtvarný prepis zážitku.

Učebné zdroje a prostredie

kvalitná detská beletria, poézia a náučné knihy; maňušky a dramatické rekvizity; obrázkové sekvencie; kartičky slov, rýmov a hlások; výtvarný a hudobný materiál; primeraný digitálny obsah na porovnanie zdrojov.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Rozumie spisovnej podobe jazyka.
- Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.
- Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.
- Vie primerane vysvetlií rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.
- Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.
- Dokáže vysvetlií prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.
- Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ.
- Rozhodne, či sa dve slová rýmujú.
- Rozčlení zvolené slová na slabiky.
- Vyčlení začiatočnú hlásku slova.

Matematika a práca s informáciami

- Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.
- Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti.

- Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.

Človek a príroda

- Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.

Človek a spoločnosť

- Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti.
- Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne. · O – ďalšie uplatnenie

Človek a svet práce

- Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.

Umenie a kultúra

- Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.
- Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.
- Opíše obsah kresby.

Zdravie a pohyb

- Má správne držanie tela v stoji a v sede. · O – ďalšie uplatnenie

Metódy a prostriedky hodnotenia

odpovede na otázky k textu a zdôvodnenie; stručná reprodukcia alebo príbehová sekvencia; predvídanie a porovnanie so skutočným dejom; rozpoznanie rýmu, slabiky alebo začiatočnej hlásky; pozorovanie správneho používania knihy a tvorivého vyjadrenia.

- Porozumenie a jazykové prejavy sa sledujú pri dialogickom čítaní, prerozprávaní s primeranou oporou, tvorbe pokračovania, dramatizácii a rozhovore nad postavami. Učiteľka vníma súvislostí výpovede, časovú následnosť, vlastnú interpretáciu a tvorivé vyjadrenie. Vybrané prejavy možno zachytiť výrokom, obrazovou osnovou, zvukovou ukážkou alebo portfóliovým listom.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** text sa sprístupňuje čítaním po častiach, obrázkovou oporou, gestami, predmetmi, audioverziou alebo komunikáciou v materinskom jazyku dieťaťa. Dieťa môže odpovedať výberom, kresbou, pohybom či krátkou vetou.
- **Digitálny rozmer:** digitálny príbeh alebo krátky náučný obsah slúži na porovnávanie zdrojov, nie ako náhrada spoločného čítania. Deti môžu nahrať vlastné rozprávanie alebo usporiadať obrázkovú sekvenciu.

> **Metodická poznámka:** Otázky nemajú skúšať pamäť izolovane. Učiteľka rozvíja porozumenie od doslovnej informácie k predvídaniu, dedukcii, prepájaniu so skúsenosťou a vysvetľovaniu vlastného názoru.

Marec – Príroda sa prebúdza

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: klíčenie, rast, mláďatá, pozorovanie a meranie.

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok sa zameriava na prebúdzanie prírody, klíčenie, rast rastlín, mláďatá a zmeny počas jari. Deti dlhodobejšie pozorujú, zaznamenávajú, merajú a porovnávajú.

Význam a nadväznosť: deti sa učia, že živé organizmy majú životné prejavy a potrebujú podmienky na život. Celok buduje základy prírodovedného myslenia: otázka, predpoklad, pozorovanie, záznam a jednoduchý záver.

Témy

Prvé znaky jari · Semienko sa prebúdza · Čo potrebuje rastlina · Mláďatá a starostlivosť ·Les malí badatelia.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

dlhodobý pokus s klíčením; porovnanie rastu v rôznych podmienkach; meranie neštandardnou jednotkou; pozorovací denník kresbou alebo fotografiou; starostlivosť o rastlinu; triedenie vývinových sekvencií; rozhovor o starostlivosti o živé organizmy.

Učebné zdroje a prostredie

semená, substrát a nádoby; voda, svetlé a tmavé miesto; lupy a jednoduché meracie pomôcky; obrázky vývinu rastlín a živočíchov; kalendár alebo pozorovací denník; záhon, školská záhrada alebo okenný parapet.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antoným a i.).
- Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i).
- Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.
- Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.
- Vníma a vie primerane vysvetlií rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami.
- Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.

Matematika a práca s informáciami

- Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší…).

- Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší …).
- Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.

Človek a príroda

- Uvedie niektoré životné prejavy rastlín.
- Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.
- Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich.

Človek a spoločnosť

- Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.
- Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. · O – ďalšie uplatnenie

Človek a svet práce

- Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.

Umenie a kultúra

- Vystrihuje časti obrázkov.
- Spája časti obrázkov lepením.
- Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.

Zdravie a pohyb

- Zvládne turistickú prechádzku. · O – ďalšie uplatnenie

Metódy a prostriedky hodnotenia

opis podmienok klíčenia a rastu; porovnanie a usporiadanie podľa veľkosti; záznam pozorovanej zmeny; rozpoznanie mláďatá a pomenovanie starostlivosti; vysvetlenie jednoduchého záveru z pokusu.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** starostlivosť sa rozdelí na malé zrozumiteľné kroky. Pomôcky sa upravia na ľahký úchop, záznam možno robiť nalepením symbolu alebo fotografiou a dieťa môže pracovať s rovesníckym partnerom.
- **Digitálny rozmer:** fotografovanie rastu v rovnakom uhle umožní vytvoriť postupnosť alebo jednoduchý digitálny herbár. Bez technológií sa používa kreslený denník a fyzická mierka.

> **Metodická poznámka:** Neúspešné klíčenie nie je zlyhanie aktivity; je príležitosťou porovnať podmienky a hľadať vysvetlenie. Učiteľka oddeľuje pozorovanie od domnienky a podporuje formulovanie otázok.

Apríl – Veľká noc a ľudové tradície

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: remeslá, regionálna kultúra, vzory, hudba a výtvarná tvorba.

Charakteristika obsahového celku

Deti spoznávajú veľkonočné a jarné tradície regiónu prostredníctvom remesiel, materiálov, hudby, pohybu, vzorov a spoločnej tvorby. Pracujú podľa jednoduchého náčrtu alebo postupu a pomenúvajú účel výrobku.

Význam a nadväznosť: celok prepája kultúrnu gramotnosť s pracovnými zručnosťami, matematikou, jazykom a umením. Podporuje úctu k miestnym tradíciám aj otvorenosť voči odlišným rodinným skúsenostiam.

Témy

Jar a Veľká noc v našom regióne · Tradičné remeslá a materiály · Vzor, postupnosť a ornament · Pieseň, rytmus a tanec · Od návrhu k výrobku.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

stretnutie s remeselníkom alebo obrazová ukážka remesla; práca podľa predlohy a kresleného postupu; vytváranie a pokračovanie vzorov; modelovanie, strihanie, lepenie a spájanie materiálov; rytmizácia ľudových riekaniek; tanečná a hudobno-pohybová hra; slovný opis postupu a výsledku.

Učebné zdroje a prostredie

prírodné a tradičné materiály; bezpečné pracovné nástroje; ukážky ornamentov, výšiviek a kraslíc; ľudové piesne a Orffove nástroje; obrazový materiál o regionálnej kultúre; schémy, náčrty a výtvarné potreby.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii. · O – ďalšie uplatnenie

Matematika a práca s informáciami

- Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom.
- Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom.
- V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.
- Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.
- Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázok podľa predlohy, pokynov a na danú tému.

Človek a príroda

- Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. · O – ďalšie uplatnenie

Človek a spoločnosť

- Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok.
- Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.

Človek a svet práce

- Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.
- Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet. · O – ďalšie uplatnenie
- Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.
- Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.
- Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.
- Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.
- Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi.
- Pozná niektoré tradičné remeslá.

Umenie a kultúra

- Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.
- Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.
- Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho.

Zdravie a pohyb

- Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod. · O – ďalšie uplatnenie

Metódy a prostriedky hodnotenia

práca podľa jednoduchého postupu; rozpoznanie, pokračovanie a opis vzoru; bezpečné používanie nástrojov; pomenovanie materiálu, výrobku a jeho účelu; rytmický, pohybový alebo výtvarný prejav.

- Pedagogické hodnotenie sa zameriava na plánovanie, výber materiálu a nástrojov, bezpečný pracovný postup, samostatnosť, spoluprácu, výsledok. Učiteľka pozoruje celý proces a vedie krátky rozhovor nad výsledkom. Ako doklad možno použiť sériu fotografií s komentárom, produkt alebo situačný záznam ďalšieho kroku.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** tradície sa predstavujú kultúrne, nie ako povinné náboženské prežívanie. Nástroje, materiály a počet krokov sa prispôsobia motorickým a senzorickým možnostiam dieťaťa; výrobky sa neporovnávajú podľa estetickej dokonalosti.

- **Digitálny rozmer:** krátke video remeselného postupu možno zostavovať a zoradiť jeho kroky. Deti môžu fotografovať fázy vlastnej práce; rovnocennou alternatívou sú obrázkové kartičky postupu.

Metodická poznámka: Predloha je opora, nie cieľ jednotného výrobku. Učiteľka zachováva priestor na vlastné riešenie dieťaťa a dôsledne rozlišuje medzi pracovným postupom, bezpečnosťou a výtvarnou tvorivosťou.

Máj – Lúka plná života

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: rastliny, živočíchy, rozmanitosť, krajina a bádateľstvo.

Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok vedie deti k pozorovaniu rozmanitosti rastlín a živočíchov na lúke a v blízkom okolí. Deti skúmajú vzhľad, pohyb, potravu, spôsob života a vzájomné súvislosti bez zbytočného zasahovania do prírody.

Význam a nadväznosť: priamy kontakt s prírodou podporuje zvedavosť, presné vyjadrovanie, matematické triedenie, estetické vnímanie aj zodpovedný vzťah k živým organizmom a prostrediu.

Témy

Čo rastie na lúke · Hmyz a drobné živočíchy · · Lúka ako domov · Malí bádatelia chránia prírodu.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

terénne pozorovanie a bádateľská vychádzka; šetrné pozorovanie lupou; triedenie podľa identifikovaných znakov; počítanie, porovnávanie a jednoduché mapovanie; kresba podľa pozorovania; práca s obrazovým určovacím materiálom; diskusia o ohľaduplnom správaní v prírode.

Učebné zdroje a prostredie

lupy a pozorovacie nádoby s krátkodobým použitím; obrázkové atlasy a určovacie karty; podložky na triedenie; jednoduchá mapa okolia; fotoaparát alebo tablet podľa možností; výtvarný materiál a prírodniny nájdené bez poškodzovania.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. · O – ďalšie uplatnenie

Matematika a práca s informáciami

- Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru.
- Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape).

Človek a príroda

- Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. · O – ďalšie uplatnenie
- Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. · O – ďalšie uplatnenie
- Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.
- Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu.
- Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy.

- Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy.
- Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.

Človek a spoločnosť

- Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník. · O – ďalšie uplatnenie
- Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu.
- Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.

Človek a svet práce

- Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade. · O – ďalšie uplatnenie

Umenie a kultúra

- Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar.
- Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty.
- Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.
- Slovne opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru.
- Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.

Zdravie a pohyb

- Zvládne turistickú prechádzku. · O – ďalšie uplatnenie

Metódy a prostriedky hodnotenia

opis a porovnanie pozorovaných organizmov; triedenie podľa znaku a vysvetlenie pravidla; rozpoznanie základných životných prejavov; používanie pojmov pri opise krajiny; pozorovanie ohľaduplného správania počas vychádzky.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** trasa, tempo a dĺžka pobytu sa prispôsobia potrebám detí. Pozorovanie možno sprostredkovať fotografiou, vzorkou neživej prírodniny, zvukom alebo stanovišťom dostupným pre dieťa s obmedzenou mobilitou.
- **Digitálny rozmer:** deti môžu vytvoriť fotografický herbár alebo zvukovú mapu lúky. Učiteľka chráni súkromie, nefotografuje rozpoznateľné osoby bez oprávnenia a vedie deti k tomu, že technológia slúži pozorovaniu, nie rušeniu prírody.

> **Metodická poznámka:** Živočíchy sa z prostredia odoberajú iba výnimočne, na krátky čas a bezpečne sa vracajú. Učiteľka koriguje nepresné zovšeobecnenia, ale zachováva detskú otázku ako východisko ďalšieho skúmania.

Jún – Lúčime sa so škôlkou

> **Orientačné trvanie:** približne 4 týždne; poradie tém a dĺžka sa prispôsobujú kalendáru, podmienkam školy a aktuálnym potrebám detí. Ťažisko: čas, orientácia, doprava, povolania, Slovensko a školská spôsobilosť.

Charakteristika obsahového celku

Záverečný celok prepája orientáciu v čase a okolí, dopravu, verejné inštitúcie, profesie, Slovensko a reflexiu školského roka. Deti pomenúvajú, čo sa naučili, a posilňujú zručnosti dôležité pre plynulý prechod do ďalšieho vzdelávania.

Význam a nadväznosť: celok uzatvára ročné skúsenosti bez testovania školskej zrelosti jednorazovou úlohou. Podporuje sebadôveru, samostatnosť, orientáciu, bezpečnosť a pozitívne očakávania zo zmeny.

Témy

Dopravné prostriedky, značky a cestovanie · Slovensko – moja obec, moje mesto – moja adresa . Hurá leto. , Povolania , cestujem na prázdniny a lúčim sa.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

časová os fotografií a zážitkov; opis trasy podľa orientačných bodov; dopravné modelové situácie; práca s mapou, symbolmi a štvorcovou sieťou; rozhovor alebo návšteva vybranej profesie; portfóliová reflexia; spoločná príprava rozlúčkového programu.

Učebné zdroje a prostredie

fotografie a portfóliá detí; jednoduchá mapa obce a Slovenska; dopravné značky a modely dopravných prostriedkov; štátne symboly a fotografie Bratislavy; digitálna pomôcka alebo štvorcová sieí s kartičkami; obrazový materiál o profesiách.

Výkonové štandardy

Jazyk a komunikácia

- Identifikuje niektoré písmená abecedy.
- Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.

Matematika a práca s informáciami

- Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.
- Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10).
- V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.
- Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov.

- Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.
- Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vypĺňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.

Človek a príroda

Táto oblasť nemá v záverečnom celku ťažiskové zaradenie ani priebežne plnené štandardy. Deti sa k prírodným obsahom vracajú pri opise trás, krajiny a okolia; systematicky sú pokryté v predchádzajúcich celkoch.

Človek a spoločnosť

- Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. · O – ďalšie uplatnenie
- Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.
- Uvedie adresu svojho bydliska.
- Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok).
- Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.
- Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov.
- Pozná význam vybraných dopravných značiek.
- Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna.
- Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.

Človek a svet práce

- Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).

Umenie a kultúra

V tomto celku sa oblasť realizuje prostredníctvom priebežne plnených štandardov uvedených pred obsahovými celkami (spev, počúvanie hudby, hudobno-pohybové hry a výtvarné vyjadrenie predstáv) a konkretizovaných v hudobnej a výtvarnej linke celku.

Zdravie a pohyb

V tomto celku sa oblasť realizuje prostredníctvom priebežne plnených štandardov uvedených pred obsahovými celkami (hygienické návyky, sebaobslužné činnosti a stolovanie).

Metódy a prostriedky hodnotenia

opis časovej postupnosti a osobného pokroku; praktická orientácia podľa trasy alebo symbolov; vysvetlenie bezpečného cestovania; identifikácia vybraných symbolov, miest a profesií; portfóliový rozhovor a detská sebareflexia.

Inkluzívny a digitálny rozmer

- **Inkluzívny rozmer:** rozlúčka nesmie zvýrazňovať rozdiely medzi deťmi ani porovnávať ich pripravenosť. Dieťa môže prezentovať učenie slovom, kresbou, predmetom, pohybom, fotografiou alebo podporovanou komunikáciou.
- **Digitálny rozmer:** možno zostaviť krátku digitálnu časovú os, naprogramovať trasu do štyroch krokov alebo vytvoriť spoločnú zvukovú spomienku. Každá aktivita má nedigitálnu alternatívu a rešpektuje ochranu údajov.

> **Metodická poznámka:** Školská spôsobilosť sa posudzuje priebežne a komplexne. Obsahový celok nie je tréningom pracovných listov; zachováva hru, pohyb, komunikáciu, tvorivosť a praktické situácie.

8. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Naša materská škola vytvára podmienky na vzdelávanie každého dieťaťa bez ohľadu na jeho individuálne schopnosti, potreby, tempo vývinu, sociálne či kultúrne prostredie. Vychádzame z presvedčenia, že každé dieťa má právo patriť do spoločenstva, byť prijaté, rešpektované a úspešné.

Inkluzívne vzdelávanie vnímame ako proces, v ktorom sa podmienky výchovy a vzdelávania prispôsobujú potrebám detí, nie dieťa očakávaniam systému. Podporujeme jeho silné stránky, vytvárame príležitosti na úspech a zároveň rešpektujeme jeho individuálne možnosti a tempo.

1. Východiskový princíp

Naša materská škola vytvára podmienky na to, aby sa každé dieťa prijaté do materskej školy – nielen dieťa so ŠVVP – mohlo plnohodnotne zapojiť do výchovno-vzdelávacej činnosti a učiť sa spôsobom a tempom, ktoré rešpektujú jeho individuálne osobitosti, rozvojové možnosti, zdravotný stav a rodinné zázemie. Pri plánovaní a realizácii výchovy a vzdelávania vychádzame z individuálnych potrieb, možností, záujmov a skúseností každého dieťaťa.

Uplatňujeme princíp rovnosti príležitostí, rešpektovania odlišností a primeranosti požiadaviek. Dieťa vnímame ako aktívneho účastníka vzdelávania, ktorý má právo vyjadriť svoj názor, robiť vlastné rozhodnutia primerané veku a podieľať sa na dianí v skupine.

Vytvárame prostredie, v ktorom odlišnosť nie je prekážkou, ale prirodzenou súčasťou detského kolektívu.

2. Prispôsobenie aktivít

Výchovno-vzdelávacie aktivity prispôsobujeme individuálnym možnostiam a potrebám detí.

Pri plánovaní zohľadňujeme najmä:

- vekové a individuálne osobitosti detí,
- rozdielne tempo učenia a pracovné tempo,
- úroveň komunikačných, sociálnych, motorických a kognitívnych schopností,
- aktuálny emocionálny stav dieťaťa,

- jeho záujmy, skúsenosti a silné stránky,
- potrebu zvýšenej podpory alebo úpravy podmienok.

Podľa potreby využívame diferenciáciu úloh, rôznu náročnosť činností, názorné a manipulačné pomôcky, vizuálnu podporu, opakovanie, alternatívne spôsoby komunikácie, individuálne tempo a primeranú pomoc dospelého.

Cieľom nie je znižovať nároky na dieťa, ale vytvárať také podmienky, aby mohlo dosiahnuť úspech na svojej individuálnej úrovni.

3. Rozpoznávanie potrieb

Potreby detí rozpoznávame prostredníctvom každodenného pozorovania, pedagogickej diagnostiky, rozhovorov, analýzy činností a spolupráce s rodičmi.

Sledujeme najmä:

- spôsob zapájania dieťaťa do kolektívu,
- jeho komunikačné schopnosti,
- sociálne a emocionálne prejavy,
- motorický a kognitívny rozvoj,
- schopnosť samostatne riešiť úlohy,
- reakcie na zmeny a záťažové situácie,
- jeho silné stránky, záujmy a oblasti, v ktorých potrebuje podporu.

Pri identifikácii potreby podpory spolupracujeme s rodičmi, pedagogickými a odbornými zamestnancami a podľa potreby s príslušnými zariadeniami poradenstva a prevencie.

4. Realizácia podpory

Podporu poskytujeme v prirodzenom prostredí triedy a v každodenných situáciách, aby bola pre dieťa zrozumiteľná, dostupná a čo najmenej stigmatizujúca.

Podľa individuálnych potrieb dieťaťa využívame:

- individuálny prístup a primeranú podporu učiteľa,
- podporu pedagogického asistenta
- diferencovanie vzdelávacích činností,
- pedagogickú diagnostiku a cielené pedagogické pôsobenie,
- kompenzačné a didaktické pomôcky,
- podporu komunikácie a sociálnych vzťahov,
- spoluprácu s rodičmi,
- spoluprácu s odbornými zamestnancami a zariadeniami poradenstva a prevencie.

Pri poskytovaní podpory dbáme na dôstojnosť, bezpečie, súkromie a najlepší záujem dieťaťa.

5. Klíma a reflexia

V materskej škole vytvárame bezpečnú, prijímajúcu a rešpektujúcu sociálnu klímu, v ktorej sa každé dieťa cíti byť súčasťou skupiny.

Deti vedieme k tomu, aby:

- rešpektovali rozdiely medzi ľuďmi,
- pomáhali si a spolupracovali,
- prijímali svoje vlastné aj cudzie odlišnosti,
- dokázali vyjadriť svoje potreby a pocity,
- riešili konflikty primeraným a rešpektujúcim spôsobom.

Súčasťou našej práce je pravidelná reflexia pedagogickej činnosti. Učiteľky vyhodnocujú, či zvolené metódy a formy práce zodpovedali potrebám detí, čo sa dieťaťu darilo, v čom napredovalo a akú ďalšiu podporu potrebuje.

Na základe reflexie podľa potreby upravujeme podmienky, aktivity, metódy a formy práce.

Dôležitou súčasťou je rozhovor a vedenie detí k empatickému správaniu. Rodičov priebežne informujeme o vývine a potrebách dieťaťa a usilujeme sa o partnerskú, vecnú komunikáciu. Kvalitu inkluzívneho vzdelávania škola priebežne vyhodnocuje a pedagógovia reflektujú účinnosť zvolených postupov.

Systém inklúzie v našej materskej škole je založený na štyroch pilieroch:

1. včasnom rozpoznávaní individuálnych potrieb dieťaťa,
2. diferenciácii výchovno-vzdelávacích činností,
3. spolupráci s rodičmi a zariadeniami poradenstva a prevencie,
4. vytváraní bezpečného, prijímajúceho prostredia, ktoré umožňuje plnohodnotnú účasť každého dieťaťa.

Inklúzia v našej materskej škole je realizovaná s podporným tímom – pedagogický asistent, podporu poskytujú aj učiteľky v úzkej spolupráci s rodičmi a ZPP, výhodou je poznanie každého dieťaťa.

Naša filozofia podpory

Každé dieťa je jedinečné „sonečko“. Nepotrebujeme, aby všetky leteli rovnakým smerom a rovnakou rýchlosťou. Našou úlohou je vytvoriť podmienky, aby každé mohlo rozvinúť svoje lúče. Inklúziu preto chápeme nielen ako spôsob vzdelávania, ale ako hodnotu a kultúru našej materskej školy.

8. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Vymedzenie a cieľ

Digitálnu transformáciu vzdelávania v našej materskej škole chápeme ako zmysluplné a veku primerané využívanie digitálnych technológií na podporu učenia, tvorivosti, komunikácie, objavovania a riešenia problémov.

Digitálne technológie nevnímame ako cieľ, ale ako prostriedok, ktorý vhodne dopĺňa reálne skúsenosti dieťaťa. Uprednostňujeme také činnosti, pri ktorých dieťa pozoruje, skúma, manipuluje, tvorí, premýšľa, spolupracuje a následne využíva digitálny nástroj na zaznamenanie, spracovanie alebo prezentovanie svojej skúsenosti.

Cieľom je rozvíjať u detí základy digitálnej gramotnosti, logického a algoritmického myslenia, tvorivosti, informačnej a komunikačnej kompetencie a zároveň viesť deti k bezpečnému, zodpovednému a primeranému používaniu digitálnych technológií.

Digitálne technológie využívame predovšetkým ako:

- nástroj na objavovanie a skúmanie,
- prostriedok na podporu komunikácie a spolupráce,
- nástroj na tvorbu a vyjadrenie vlastných nápadov,
- pomôcku pri rozvíjaní logického a algoritmického myslenia,
- prostriedok na dokumentovanie a prezentovanie detskej práce.

Konkrétne digitálne pomôcky a činnosti

V závislosti od veku a individuálnych potrieb detí využívame najmä:

- interaktívnu tabuľu alebo interaktívny displej – spoločné riešenie úloh, práca s obrázkami, príbehmi, mapami a vzdelávacím obsahom,
- digitálny fotoaparát – dokumentovanie detského objavovania a projektov,
- digitálny mikroskop – pozorovanie detailov prírodnín, rastlín, semien, listov a drobných predmetov,
- robotické hračky, napr. Bee-Bot – rozvoj algoritmického a priestorového myslenia,
- jednoduché programovateľné pomôcky – plánovanie postupnosti krokov a riešenie problémových úloh,
- digitálne zvukové nahrávky – počúvanie zvukov prírody, nahrávanie hlasu, piesní, básní a rozprávania,
- QR kódy – ako doplnok k stanovištiam, výstavám, projektom a zážitkovým aktivitám.

Technológie využívame krátkodobo, účelne a v kombinácii s pohybom, manipuláciou, rozhovorom, hrou a priamou skúsenosťou.

Príklady aktivít podľa oblastí zamerania materskej školy

Environmentálna výchova a príroda, Pohyb a zdravie, Ľudové tradície

„Sonečka objavujú“

Deti počas pobytu v prírode pozorujú svoje okolie a pomocou fotoaparátu fotografujú rastliny, listy, stromy alebo drobné živočíchy. Následne spoločne fotografie prenesú do počítača a triedia podľa spoločných znakov a rozprávajú o tom, čo objavili.

„Čo sme našli v prírode?“

Deti nazbierajú prírodniny, pozorujú ich pomocou digitálneho mikroskopu a porovnávajú ich vzhľad voľným okom a pri zväčšení.

„Zvuky našej záhrady“

Deti počúvajú a zaznamenávajú zvuky prírody – spev vtákov, vietor, dážď či zvuky hmyzu. Následne hádajú, čo počujú.

Pohyb a zdravie

„Pohybová mapa“

Deti podľa jednoduchých digitálnych pokynov alebo obrázkovej mapy prechádzajú stanovištia v školskej záhrade. Na každom stanovišti splnia pohybovú úlohu – preskočiť, preliezť, podliezť, hodiť, balansovať alebo zacvičiť jednoduchú zostavu.

Digitálny prvok slúži iba ako impulz k pohybu, nie ako jeho náhrada.

„Zapamätaj si cestu“

Deti pomocou robotickej pomôcky plánujú cestu po podložke – napríklad od sovičky k stromu. Najskôr cestu premyslia a až potom zostavia postup príkazov.

„Cesta sonečka“

Pomocou Bee-Bot/Blue-Bot deti určia cieľ a naplánujú postupnosť krokov. Učia sa predvídať výsledok, opravovať chybu a hľadať inú cestu.

„Postav a odfoť“

Deti vytvoria konštrukciu z rôznych materiálov. Následne ju odfotografujú a porozprávajú, čo postavili, aký problém riešili a čo by nabudúce urobili inak.

„Čo sa zmenilo?“

Deti fotografujú predmet alebo stavbu pred a po zmene. Porovnávajú fotografie a slovne opisujú, čo sa zmenilo.

Ľudové tradície a región

„Naša obec Čabiny“

Deti fotografujú významné miesta, prírodné zákutia alebo zaujímavosti v okolí materskej školy. Z fotografií vytvoria jednoduchú digitálnu mapu alebo prezentáciu „Miesta, ktoré poznáme“.

„Naše tradície“

Pri poznávaní ľudových zvykov deti fotografujú svoje výrobky, tradičné predmety, ľudový odev alebo priebeh tematickej aktivity. Z materiálu vznikne digitálna výstavka triedy, ktorú zakomponujeme do ľudového kútika.

„Hlas našich starých rodičov“

V spolupráci s rodinou môžu deti priniesť krátke nahrávky ľudových piesní, riekaniek, pranostík alebo rozprávania starých rodičov. Spoločne vytvoríme triedny repertoár piesní.

Digitálna bezpečnosť a zodpovednosť

Súčasťou digitálneho vzdelávania je aj primerané oboznamovanie detí so základmi bezpečného a zodpovedného používania technológií.

Deti vedieme k tomu, aby:

- používali digitálne zariadenia podľa dohodnutých pravidiel,
- chránili svoje súkromie,
- nerozhodovali o zverejňovaní fotografií bez súhlasu dospelého,
- rozlišovali medzi skutočným a vytvoreným obsahom primerane svojmu veku,
- používali technológie ohľaduplne a s mierou.

Pri práci s digitálnymi technológiami rešpektujeme vek detí, ich individuálne potreby a zásadu, že digitálne prostredie má byť doplnkom skutočného sveta, nie jeho náhradou.

Naša myšlienka

„Múdre sovičky technológie nekonzumujú – učia sa ich používať na to, aby mohli objavovať, tvoriť, premýšľať a zdieľať to, čo samy objavili."

Ciele, hodnotenie a vízia

Škola si stanovuje jasné a realistické ciele digitálnej transformácie vychádzajúce z jej podmienok a vybavenia. Plnenie cieľov sa priebežne hodnotí prostredníctvom pedagogického pozorovania, reflexie učiteliek, diskusií v pedagogickej rade a hodnotenia školských projektov a aktivít. Dlhodobou víziou školy je vytvárať digitálnu kultúru podporujúcu bezpečné, zodpovedné a tvorivé využívanie technológií v súlade s aktuálnymi odbornými poznatkami a potrebami spoločnosti.

Záverečné ustanovenia

Školský vzdelávací program Sonečko je základným pedagogickým dokumentom materskej školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie detí v podmienkach Materskej školy, Čabiny 131, Čabiny.

Školský vzdelávací program vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie a zohľadňuje podmienky, možnosti, tradície a špecifiká materskej školy, obce Čabiny a regiónu Zemplín.

Program vytvára podmienky na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa, rešpektuje jeho individuálne potreby, možnosti a tempo učenia a uplatňuje princípy inkluzívneho vzdelávania.

Dôležitou súčasťou programu je environmentálne zameranie materskej školy, regionálna a ľudová kultúra, podpora zdravého životného štýlu, rozvoj digitálnej gramotnosti, spolupráce, tvorivosti, samostatnosti a sociálnych kompetencií detí.

Školský vzdelávací program je otvoreným dokumentom. Jeho obsah sa môže podľa potreby aktualizovať v súlade so zmenami právnych predpisov, Štátneho vzdelávacieho programu, podmienok školy a potrieb detí.

Za realizáciu, pravidelné vyhodnocovanie a aktualizáciu školského vzdelávacieho programu zodpovedá riaditeľka materskej školy v spolupráci s pedagogickými zamestnancami.

VYDANIE A PREROKOVANIE ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Názov školského vzdelávacieho programu:
SONEČKO

Názov školy:
Materská škola, Čabiny 131, Čabiny

Stupeň vzdelania:
predprimárne vzdelávanie

Forma výchovy a vzdelávania:
denná

Obdobie platnosti:
od 1. septembra 2026 do 31. augusta 2029